

DECIZIA Nr.663
din 11 noiembrie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.339—348 din
Codul de procedură penală

Publicată în Monitorul Oficial nr.52 din 22.01.2015

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea în ședința publică din 4 noiembrie 2014 a reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.339—348 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gina Dobrițoiu și Ion Filimon în Dosarul nr. 4.844/324/2013/a1 al Tribunalului Galați — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 374D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința din 4 noiembrie 2014, cu participarea reprezentantului Ministerului Public și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru 11 noiembrie 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Decizia penală nr.146 din 17 aprilie 2014, pronunțată în Dosarul nr.4.844/324/2013/a1, **Tribunalul Galați — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.339—348 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Gina Dobrițoiu și Ion Filimon într-o cauză având ca obiect soluționarea unor contestații formulate împotriva încheierii judecătorului de cameră preliminară.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece procedura în camera preliminară permite accesul la justiție numai pentru inculpat, în timp ce celelalte părți ori subiecții procesuali principali din cauză sunt exceptați. De asemenea, judecătorul de cameră preliminară, soluționând atât plângerile formulate împotriva actelor și soluțiilor dispuse de procuror, cât și cererile și excepțiile cu privire la rechizitoriu, ar trebui să fie incompatibil cu funcția de judecată pe fond. Totodată, se produce „un blocaj previzibil al instanțelor de judecată, după câteva luni, de la aplicarea noului cod de procedură penală, în condițiile în care judecătorul de cameră preliminară este denunțat ca incompatibil după ce s-a pronunțat în favoarea legalității sesizării prin rechizitoriu, a legalității actelor de procedură îndeplinite de procuror și a legalității probelor administrate la urmărirea penală”. În plus, un alt neajuns care afectează dispozițiile constituționale invocate constă în faptul că procedura în camera preliminară se soluționează fără participarea procurorului sau a părților.

5. **Tribunalul Galați — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

6. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

7. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile criticate sunt constituționale. Astfel, cât privește procedura camerei preliminare, aceasta are în vedere soluționarea aspectelor ce țin în mod special de legalitatea trimiterii în judecată și a administrării probelor, asigurându-se premisele soluționării cu

celeritate a cauzei în fond care sunt strâns și exclusiv legate de asigurarea caracterului echitabil al procedurii.

8. De asemenea, neimplicarea celorlalte părți ale procesului penal în procedura camerei preliminare este justificată de caracterul special al procedurii instituite de art.339—348 din Codul de procedură penală, legiuitorul urmărind să asigure cu celeritate transmiterea dosarului către instanța competentă. În plus, instituirea unor reguli speciale de procedură nu creează discriminare atâta timp cât aceste reguli se aplică în mod egal tuturor persoanelor aflate în situații identice sau similare.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art.339 — *Plângerea împotriva actelor procurorului*, art.340 — *Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimite în judecată*, art.341 — *Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară*, art.342 — *Obiectul procedurii în camera preliminară*, art.343 — *Durata procedurii în camera preliminară*, art.344 — *Măsurile premergătoare*, art. 345 — *Procedura în camera preliminară*, art.346 — *Soluțiile*, art.347 — *Contestația* și art.348 — *Măsurile preventive în procedura de cameră preliminară* din Codul de procedură penală. Ținând seama de conținutul normativ al art. 347 alin.(3) din Codul de procedură penală, precum și de criticile de neconstituționalitate formulate, Curtea constată că obiect al excepției îl constituie, pe lângă prevederile art.339—346 și art. 348 din Codul de procedură penală, prevederile art.347 alin. (3) raportate la art.344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală. Textele criticate au următorul conținut:

— Art.339: „(1) *Plângerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel ori de procurorul șef de secție al parchetului.*

(2) *În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului, ale procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel, ale procurorului șef de secție al parchetului ori au fost luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către aceștia, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.*

(3) *Dispozițiile alin.(1) și (2) se aplică în mod corespunzător atunci când ierarhia funcțiilor într-o structură a parchetului e stabilită prin lege specială.*

(4) *În cazul soluțiilor de clasare ori de renunțare la urmărire, plângerea se face în termen de 20 de zile de la comunicarea copiei actului prin care s-a dispus soluția.*

(5) *Ordonanțele prin care se soluționează plângerile împotriva soluțiilor, actelor sau măsurilor nu mai pot fi atacate cu plângere la procurorul ierarhic superior și se comunică persoanei care a făcut plângerea și celorlalte persoane interesate.*

(6) *Dispozițiile art.336—338 se aplică în mod corespunzător, dacă legea nu dispune altfel.”;*

— Art.340: „(1) *Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare sau renunțare la urmărirea penală, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art.339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.*

(2) *Dacă plângerea nu a fost rezolvată în termenul prevăzut la art.338, dreptul de a face plângere poate fi exercitat oricând după împlinirea termenului de 20 de zile în care trebuia soluționată plângerea, dar nu mai târziu de 20 de zile de la data comunicării modului de rezolvare.”;*

— Art.341: „(1) *După înregistrarea plângerii la instanța competentă, aceasta se trimite în aceeași zi judecătorului de cameră preliminară. Plângerea greșit îndreptată se trimite pe cale administrativă organului judiciar competent.*

(2) *Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare, care este comunicat, împreună cu un exemplar al plângerii, procurorului și părților, care pot depune note scrise cu privire la admisibilitatea ori temeinicia plângerii. Petentului i se va comunica termenul de soluționare. Persoana care a avut în cauză calitatea de inculpat poate formula cereri și ridica excepții și cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale.*

(3) Procurorul, în termen de cel mult 3 zile de la primirea comunicării prevăzute la alin.(2), transmite judecătorului de cameră preliminară dosarul cauzei.

(4) În situația în care plângerea a fost depusă la procuror, acesta o va înainta, împreună cu dosarul cauzei, instanței competente.

(5) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra plângerii prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea petentului, a procurorului și a intimaților.

(6) În cauzele în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară poate dispune una dintre următoarele soluții:

a) respinge plângerea, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată;

b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a începe sau pentru a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală;

c) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.

(7) În cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară:

1. respinge plângerea ca tardivă sau inadmisibilă;

2. verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează potrivit art.280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și:

a) respinge plângerea ca nefondată;

b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală;

c) admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecării cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente, trimițând dosarul spre repartizare aleatorie;

d) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.

(8) Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin.(6) și la alin.(7) pct.1, pct.2 lit.a), b) și d) este definitivă.

(9) În cazul prevăzut la alin.(7) pct.2 lit.c), în termen de 3 zile de la comunicarea încheierii, procurorul și inculpatul pot face, motivat, contestație cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale. Contestația nemotivată este inadmisibilă.

(10) Contestația se depune la judecătorul care a soluționat plângerea și se înaintează spre soluționare judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori, când instanța sesizată cu plângere este Înalta Curte de Casație și Justiție, completului competent potrivit legii, care se pronunță prin încheiere motivată, fără participarea procurorului și a inculpatului, putând dispune una dintre următoarele soluții:

a) respinge contestația ca tardivă, inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată și menține dispoziția de începere a judecării;

b) admite contestația, desființează încheierea și rejudecă plângerea potrivit alin.(7) pct.2, dacă excepțiile cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale au fost greșit soluționate.

(11) Probele care au fost excluse nu pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei.”;

— Art.342: „Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.”;

— Art.343: „Durata procedurii în camera preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță.”;

— Art.344: „(1) După sesizarea instanței prin rechizitoriu, dosarul se repartizează aleatoriu judecătorului de cameră preliminară.

(2) Copia certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică inculpatului la locul de deținere ori, după caz, la adresa unde locuiește sau la adresa la care a solicitat comunicarea actelor de procedură, aducându-i-se totodată la cunoștință obiectul procedurii în camera preliminară, dreptul de a-și angaja un apărător și termenul în care, de la data comunicării, poate formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Termenul este stabilit de către judecătorul de cameră preliminară, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, dar nu poate fi mai scurt de 20 de zile.

(3) În cazurile prevăzute de art.90, judecătorul de cameră preliminară ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu și stabilește, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, termenul în care acesta poate formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, care nu poate fi mai scurt de 20 de zile.

(4) La expirarea termenelor prevăzute la alin.(2) și (3), judecătorul de cameră preliminară comunică cererile și excepțiile formulate de către inculpat ori excepțiile ridicate din oficiu parchetului, care poate răspunde în scris, în termen de 10 zile de la comunicare.”;

— Art.345: „(1) Dacă s-au formulat cereri și excepții ori a ridicat din oficiu excepții, judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra acestora, prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului, la expirarea termenului prevăzut la art.344 alin.(4).

(2) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare, în cazul în care sancționează potrivit art.280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, încheierea se comunică de îndată parchetului care a emis rechizitoriul.

(3) În termen de 5 zile de la comunicare, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.”;

— Art.346: „(1) Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului. Încheierea se comunică de îndată procurorului și inculpatului.

(2) Dacă nu s-au formulat cereri și excepții ori nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea termenelor prevăzute la art.344 alin. (2) sau (3), judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecății.

(3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă:

a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art.345 alin.(3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății;

b) a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale;

c) procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art.345 alin.(3), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.

(4) În toate celelalte cazuri în care a constatat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit art.280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecății.

(5) Probele excluse nu pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.

(6) Dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară procedează potrivit art.50 și 51, care se aplică în mod corespunzător.

(7) Judecătorul de cameră preliminară care a dispus începerea judecății exercită funcția de judecată în cauză.”;

— Art.347: „(1) În termen de 3 zile de la comunicarea încheierii prevăzute la art.346 alin.(1), procurorul și inculpatul pot face contestație cu privire la modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor, precum și împotriva soluțiilor prevăzute la art. 346 alin.(3)—(5).

(2) Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii.

(3) Dispozițiile art.343—346 se aplică în mod corespunzător.”;

— Art.348: „(1) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță, la cerere sau din oficiu, cu privire la luarea, menținerea, înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurilor preventive.

(2) În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară verifică legalitatea și temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor art.207.”

12. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art.11 referitor la *Dreptul internațional și dreptul intern*, art.16 alin.(1) și (2) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, art.21 alin.(1)—(3) referitor la liberul acces la justiție și la dreptul la un proces echitabil, art.125 alin.(3) referitor la incompatibilitatea funcției de judecător cu orice altă funcție publică sau privată, art. 126 referitor la *Instanțele judecătorești*, art.127 referitor la *Caracterul public al dezbatărilor* și art.148 referitor la *Integrarea în Uniunea Europeană*, precum și dispozițiile art.6 paragraful 1 și 2 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art.28 alin.(1) și (2) referitor la incompatibilitatea, abținerea și recuzarea judecătorilor din Regulamentul Curții Europene a Drepturilor Omului.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta a fost ridicată într-o cauză având ca obiect contestația formulată împotriva încheierii judecătorului de cameră preliminară,

prin care acesta a respins cererile autorilor excepției care au invocat o serie de neregularități ale actelor de urmărire penală și ale rechizitoriului întocmit în cauză potrivit căruia, pe de o parte, a fost sesizată instanța de judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă și, pe de altă parte, s-a dispus neînceperea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală din culpă a cărei victimă ar fi fost autoarea excepției Gina Dobrițoiu. Așa fiind, aceasta din urmă avea deplina legitimitate procesuală să conteste soluția de netrimitere în judecată. De altfel, deși în primă instanță judecătorul de cameră preliminară a înțeles să respingă ca inadmisibilă cererea formulată de aceasta, întrucât avea calitatea de martor, în calea de atac a contestației, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară a admis contestația, a desființat încheierea pronunțată și a calificat cererea ca fiind o plângere împotriva soluției pronunțate de procuror, trimitând cauza la instanța de fond. În concluzie, întrucât criticile formulate de Gina Dobrițoiu au legătură cu soluționarea cauzei, nu sunt aplicabile dispozițiile ce instituie inadmisibilitatea excepției de neconstituționalitate.

14. Analizând criticile formulate de autorii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.339—348 din Codul de procedură penală, Curtea constată că aceștia relevă următoarele aspecte:

— atât plângerile formulate împotriva soluțiilor de neurmărire penală sau netrimitere în judecată, cât și aspectele ce țin de verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și de verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală se soluționează fără participarea procurorului și a părților;

— art.344 alin.(4) din Codul de procedură penală permite numai inculpatului accesul la procedura în camera preliminară, cu toate că prin rechizitoriu se dispun și soluții cu privire la alte persoane;

— prevederile art.339—348 din Codul de procedură penală permit judecătorului de cameră preliminară care s-a pronunțat asupra soluțiilor de netrimitere în judecată ori asupra obiectului procedurii camerei preliminare să exercite și funcția de judecată pe fond a cauzei, situație în care, dimpotrivă, acesta ar trebui să devină incompatibil.

15. Cu privire la aceste critici, Curtea constată că prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014^{*)}, nepublicată până la data pronunțării prezentei decizii, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.341 alin.(5) din Codul de procedură penală și a constatat că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra plângerii „fără participarea petentului, a procurorului și a intimaiilor” este neconstituțională. Totodată, prin Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014^{**)}, de asemenea nepublicată până la data pronunțării prezentei decizii, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.344 alin.(4) și art.347 alin.(3) raportate la art. 344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale. De asemenea, prin această din urmă decizie, Curtea, admitând excepția, a mai constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.345 alin.(1) și art. 346 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului”, este neconstituțională.

16. Cu privire la aceste texte legale declarate neconstituționale potrivit deciziilor mai sus arătate, Curtea constată că în cauză sunt aplicabile prevederile art.29 alin.(3) din Legea nr.47/1992, care prevăd că „Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”. Așa fiind, inadmisibilitatea excepției, fiind un element definitoriu al competenței instanței constituționale, este subsecventă exclusiv pronunțării, anterior, de către Curtea Constituțională a unei decizii de admitere a excepției cu același obiect și constatării neconstituționalității prevederilor deduse, din nou, controlului de constituționalitate. Sub acest aspect, împrejurarea că deciziile anterioare nu erau publicate la momentul pronunțării prezentei decizii nu are relevanță față de Curte, soluția prin care s-a constatat neconstituționalitatea fiindu-i opozabilă (a se vedea Decizia nr.349 din 10 noiembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.143 din 5 martie 2003).

17. Prin urmare, reținând că acest caz de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate (opozabil Curții Constituționale de la data pronunțării deciziilor de admitere a excepției, respectiv 21 octombrie 2014 și 11 noiembrie 2014, iar nu de la publicarea în Monitorul Oficial al României) a intervenit după sesizarea Curții, urmează ca excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.341 alin.(5), art.344 alin.(4), art.345 alin.(1), art.346 alin.(1), precum și a dispozițiilor art.347 alin.(3) raportate la cele ale art.344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală să fie respinsă ca devenită inadmisibilă (a se vedea Decizia nr.531 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.107 din 12 februarie 2014).

18. În ce privește critica referitoare la posibilitatea judecătorului de cameră preliminară care s-a pronunțat asupra soluțiilor de netrimitere în judecată ori asupra obiectului procedurii camerei preliminare

^{*)} Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.886 din 5 decembrie 2014.

^{**)} Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.887 din 5 decembrie 2014.

să exercite și funcția de judecată pe fond a cauzei, Curtea constată că aceasta comportă două componente, una referitoare la procedura instituită de art.340 și art.341 din Codul de procedură penală și alta referitoare la cea instituită de art.342—348 din același cod. Astfel, Curtea constată că, potrivit art.64 alin.(5) și (6) din Codul de procedură penală, judecătorul care a participat la soluționarea plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată nu poate participa în aceeași cauză la judecata în fond sau în căile de atac, iar judecătorul care s-a pronunțat cu privire la o măsură supusă contestației nu poate participa la soluționarea contestației. Or, câtă vreme potrivit art.341 alin.(7) pct.2 lit.c) teza finală din Codul de procedură penală, în cazul procedurii referitoare la soluționarea plângerilor împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată, admitând plângerea, judecătorul de cameră preliminară trimite dosarul spre repartizare aleatorie, atunci nu poate fi primită susținerea petentului referitoare la posibilitatea acestui judecător de a exercita și funcția de judecată în cauză, deoarece, așa cum s-a arătat mai sus, **acesta este incompatibil**. De altfel, cât privește această procedură de soluționare a plângerilor împotriva neurmăririlor ori netrimiterilor în judecată finalizate cu începerea judecătii, Curtea constată că încheierea prin care se dispune începerea judecătii are valențele unui act de sesizare al instanței de judecată, fapt care imprimă posibilității aceluiași judecător de a se pronunța și asupra fondului o lipsă de imparțialitate. De aceea, spre deosebire de procedura prevăzută de art.342 și următoarele din Codul de procedură penală, unde acuzația în materie penală a fost realizată deja, în cazul plângerilor formulate împotriva soluțiilor de netrimitere sau neurmărire penală dispuse de procuror, judecătorul de cameră preliminară astfel competent nu poate să exercite și funcția de judecată pe fond, întrucât caracterul *sui generis* al încheierii pronunțate în temeiul art.341 alin.(7) pct.2 lit.c) din Codul de procedură penală preia în mod vădit activitatea specifică exercitării funcției de urmărire penală.

19. În ce privește posibilitatea judecătorului de cameră preliminară competent să se pronunțe asupra legalității trimiterii în judecată de a exercita, potrivit art.346 alin.(7) din Codul de procedură penală, și funcția de judecată în cauză, Curtea constată că o astfel de competență nu este de natură a afecta dispozițiile constituționale referitoare la dreptul la un proces echitabil, deoarece, dimpotrivă, este în interesul înfăptuirii actului de justiție ca același judecător care a verificat atât competența și legalitatea sesizării, cât și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, să se pronunțe și pe fondul cauzei. De altfel, o soluție contrară celei criticate de autorul excepției ar fi fost de natură să afecteze deplina realizare a funcției de judecată, prin aceea că judecătorul fondului ar fi privat de posibilitatea — esențială în buna administrare a cauzei — de a aprecia el însuși asupra legalității urmăririi penale și a administrării probelor și de a decide asupra întregului material probator pe care își va întemeia soluția. Așa fiind, simplul fapt pentru judecător de a fi luat o decizie înaintea procesului nu poate fi considerat întotdeauna că ar justifica, în sine, o bănuială de parțialitate în privința sa. Ceea ce trebuie avut în vedere este întinderea și importanța acestei decizii. Aprecierea preliminară a datelor din dosar nu poate semnifica faptul că ar fi de natură să influențeze aprecierea finală, ceea ce interesează fiind ca această apreciere să se facă la momentul luării hotărârii și să se bazeze pe elementele dosarului și pe dezbaterile din ședința de judecată (a se vedea Hotărârea din 6 iunie 2000, pronunțată în *Cauza Morel împotriva Franței*, paragraful 45).

20. Cât privește critica referitoare la excepția de neconstituționalitate a **dispozițiilor art.341 alin.(10) din Codul de procedură penală**, potrivit căruia judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară soluționează contestația „**fără participarea procurorului și a inculpatului**”, Curtea urmează să admită excepția pentru rațiunile ce vor fi analizate în continuare.

21. În cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară, după ce înlătură inexistența aspectelor legate de tardivitate sau inadmisibilitate a plângerii formulate împotriva soluției de neurmărire sau netrimitere în judecată, verifică și legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale. În cazul în care judecătorul de cameră preliminară admite plângerea și dispune începerea judecătii prin încheiere care are valențele unui rechizitoriu, deci, a unei acuzații în materie penală, procurorul și inculpatul pot formula contestație cu privire la acele verificări, sens în care contestația se soluționează „fără participarea procurorului și a inculpatului”. Fiind definitivă din perspectiva formulării acuzației în materie penală, este evident că aspectele consemnate în încheierea dată cu privire la stabilirea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală au o influență directă asupra desfășurării judecătii pe fond, putând fi decisive, în acest caz, pentru stabilirea vinovăției/nevinovăției inculpatului.

22. Curtea constată că această soluție legislativă este similară cu cea instituită de art.341 alin.(5) din Codul de procedură penală și identică cu cea instituită în art.347 alin.(3) raportat la art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din același cod, cu privire la care, prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014 și Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014, a statuat că judecarea plângerii ori a contestației fără participarea părților, subiecților procesuali principali și procurorului **contravine dreptului la un proces echitabil în componentele sale referitoare la contradictorialitate și oralitate**, întrucât norma legală nu permite

comunicarea către aceștia a documentelor care sunt de natură să influențeze decizia judecătorului și nu prevede posibilitatea de a discuta în mod efectiv observațiile depuse în fața instanței. Din perspectiva dreptului la un proces echitabil, este suficient să se asigure **posibilitatea participării părților la dezbateri**, judecătorul putând decide asupra finalizării procedurii în camera preliminară și fără participarea lor atâta timp cât acestea au fost legal citate. De asemenea, câtă vreme probele reprezintă chintesența oricărui proces penal, iar organul de urmărire penală strânge și administrează probe atât în favoarea, cât și în defavoarea inculpatului, atunci este evident că procedura desfășurată în aceste situații are o influență directă asupra desfășurării și echității procedurii ulterioare, inclusiv asupra procesului propriu-zis, cu atât mai mult cu cât, potrivit art.341 alin.(11) din Codul de procedură penală, *„Probele care au fost excluse nu pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei”*, fiind necesară **participarea procurorului**. Totodată, Curtea constată că, în cadrul procesului penal, spre deosebire de părți, procurorul îndeplinește un rol constituțional consacrat prin art.131 alin.(1) din Legea fundamentală, potrivit căruia, *„În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”*. Acest fapt nu trebuie înțeles ca un drept subiectiv propriu al procurorului, pentru că el, în virtutea rolului mai sus arătat, este o autoritate competentă să instrumenteze și să soluționeze cauza respectivă, exercitându-și atribuțiile în lumina exigențelor constituționale anterior enunțate. Spre deosebire de art.278¹ alin.(5) din Codul de procedură penală din 1968, potrivit căruia prezența procurorului era obligatorie, în prezenta reglementare consacrată de dispozițiile legale criticate neparticiparea obligatorie a procurorului ar plasa rolul Ministerului Public într-o zonă inferioară de cea enunțată de prevederea constituțională. De aceea, câtă vreme procedura din camera preliminară supusă prezentului control de constituționalitate poate duce la începerea judecării și deci la formularea unei acuzații în materie penală cu consecințe evidente ce țin de drepturile și libertățile cetățenilor, Curtea constată că, în vederea atingerii acestor obiective de ordine publică, este insuficientă numai citarea procurorului, sens în care se impune și participarea obligatorie a sa în cadrul procedurii.

23. În concluzie, aceleași rațiuni sunt valabile și în ce privește judecarea contestației cu privire la modul în care au fost soluționate excepțiile privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, motiv pentru care Curtea urmează a constata că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță *„fără participarea procurorului și a inculpatului”* este neconstituțională, întrucât afectează dreptul la un proces echitabil.

24. În sfârșit, în ce privește dispozițiile art.339, art.340, art. 341 alin.(1)—(4), alin.(6)—(9) și alin.(11), art.342, art.343, art.344 alin.(1)—(3), art.345 alin.(2) și (3), art.346 alin.(2)—(7), art.347 alin.(1) și (2) și art.348 din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea reglementează cu privire la plângerea împotriva actelor procurorului, la procedura de soluționare după înregistrarea plângerii împotriva soluțiilor procurorului de neurmărire sau netrimiteră în judecată la judecătorul de cameră preliminară, la soluțiile pe care acesta le poate dispune și la ineficiența probelor care au fost excluse în cadrul controlului, la obiectul și durata procedurii în camera preliminară, la măsurile premergătoare, la constatarea unor neregularități ale actului de sesizare și la modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor în procedura camerei preliminare, precum și împotriva soluțiilor prevăzute și la măsurile preventive în procedura de cameră preliminară. Or aceste prevederi, prin prisma criticilor referitoare la rolul judecătorului de cameră preliminară care ar putea genera un blocaj al instanțelor de judecată, nu afectează drepturile procesuale ale procurorului, ale părților și ale subiecților procesuali principali, astfel încât, în raport cu aceste critici, excepția apare ca fiind neîntemeiată.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1—3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Gina Dobrițoiu și Ion Filimon în Dosarul nr.4.844/324/2013/a1 al Tribunalului Galați — Secția penală și constată că soluția legislativă cuprinsă în art.341 alin.(10) din Codul de procedură penală potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță *„fără participarea procurorului și a inculpatului”* este neconstituțională.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.341 alin.(5), art.344 alin.(4), art.345 alin.(1), art.346 alin.(1), precum și a dispozițiilor art.347 alin.(3) raportate la cele ale art.344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori, în același dosar, al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art.339, art.340, art.341 alin.(1)—(4), alin.(6)—(9)

și alin.(11), art.342, art.343, art.344 alin. (1)—(3), art.345 alin.(2) și (3), art.346 alin.(2)—(7), art.347 alin.(1) și (2) și art.348 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Galați — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 11 noiembrie 2014.